

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ.	17
-------------------	----

ΜΕΡΟΣ Ι

Η ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΗ ΑΓΟΡΑ ΚΑΙ ΟΙ ΑΠΟΤΥΧΙΕΣ ΤΗΣ

1. Ανταγωνιστική αγορά.	25
1.1 Εισαγωγή.	25
1.2 Η παραγωγή και το κόστος.	26
1.2.1 Συνάρτηση παραγωγής.	26
1.2.2 Συνάρτηση κόστους.	27
1.2.3 Πλεόνασμα παραγωγού.	29
1.2.4 Η καμπύλη παραγωγικών δυνατοτήτων.	30
1.3 Η ατομική χρησιμότητα.	32
1.3.1 Συνάρτηση χρησιμότητας.	32
1.3.2 Πλεόνασμα καταναλωτή.	33
1.3.3 Η χρησιμότητα με δύο αγαθά.	34
1.3.4 Η χρησιμότητα με δύο καταναλωτές.	37
1.4 Η αποτελεσματικότητα της ανταγωνιστικής αγοράς.	40
1.4.1 Συνολικό πλεόνασμα.	40
1.4.2 Ο ρόλος του λόγου των τιμών.	41
1.4.3 Τα δύο θεωρήματα της οικονομικής της ευημερίας.	43
2. Κοινωνική ευημερία.	45
2.1 Εισαγωγή.	45
2.2 Η καμπύλη δυνατοτήτων ωφέλειας.	46
2.2.1 Παρεμβάσεις αποτελεσματικότητας.	48
2.2.2 Η σημασία του αρχικού σημείου.	50
2.3 Συναρτήσεις κοινωνικής ευημερίας.	52
2.3.1 Το πρόβλημα της άθροισης.	53

3. Αποτυχίες της αγοράς	57
3.1 Εισαγωγή	57
3.2 Δημόσια αγαθά	57
3.2.1 Η δωρεάν παροχή του δημόσιου αγαθού	58
3.2.2 Η ενιαία παροχή του δημόσιου αγαθού	61
3.2.3 Η αποτελεσματική παροχή του δημόσιου αγαθού	64
3.3 Εξωτερικότητες	66
3.3.1 Το πρόβλημα των κοινών πόρων	67
3.3.2 Η ρύθμιση της εξωτερικότητας	69
3.3.3 Η ιδιωτική λύση στις εξωτερικότητες	72
Παράρτημα πρώτου μέρους	75
Αποτελεσματικότητα και δημόσια αγαθά	76
Αποτελεσματικότητα και εξωτερικότητες	78

ΜΕΡΟΣ ΙΙ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ

4. Φορολογία κατανάλωσης	83
4.1 Εισαγωγή	83
4.2 Ο Φόρος Προστιθέμενης Αξίας (ΦΠΑ)	84
4.3 Φορολογία κατανάλωσης με ένα αγαθό	85
4.3.1 Η φορολογική επιβάρυνση	89
4.3.2 Η φορολογική στρέβλωση	90
4.4 Ο ρόλος της ελαστικότητας	91
4.4.1 Ο κανόνας του Ramsey	95
4.5 Φορολογία κατανάλωσης με δύο αγαθά	97
4.5.1 Η στρέβλωση με δύο αγαθά	100
5. Φορολογία εισοδήματος	103
5.1 Εισαγωγή	103
5.2 Η έννοια της προοδευτικότητας	104
5.2.1 Μέσος και οριακός φορολογικός συντελεστής	104
5.2.2 Ορισμοί της προοδευτικότητας	105
5.2.3 Αφανής προοδευτικότητα	107
5.2.4 Βαθμός προοδευτικότητας	109
5.2.5 Προοδευτικότητα και πληθωρισμός	110
5.2.6 Η αντίστροφη προοδευτικότητα των φόρων κατανάλωσης	112

5.3 Φορολογία εισοδήματος από εργασία	113
5.3.1 Η επιλογή προσφοράς εργασίας	114
5.3.2 Η στρέβλωση του φόρου στην εργασία	116
5.3.3 Φορολογία εισοδήματος και αγορά εργασίας	118
5.3.4 Καμπύλη Laffer	120
6. Φορολογία περιουσίας	123
6.1 Εισαγωγή	123
6.2 Γιατί φορολογείται η περιουσία;	124
6.2.1 Η τιμή των περιουσιακών στοιχείων	125
6.2.2 Ισοδυναμία φόρου περιουσίας και φόρου εισοδήματος από περιουσία	126
6.3 Οι επιπτώσεις της φορολογίας στην περιουσία	127
6.3.1 Βραχυχρόνιες επιπτώσεις	128
6.3.2 Μακροχρόνιες επιπτώσεις	128
7. Κοινωνική ασφάλιση	131
7.1 Εισαγωγή	131
7.2 Η αποταμίευση σαν διαχρονική επιλογή	132
7.2.1 Διαχρονική χρησιμότητα	132
7.2.2 Διαχρονικός περιορισμός	134
7.2.3 Διαχρονική αριστοποίηση	135
7.3 Ασφαλιστικό σύστημα	137
7.3.1 Η απόδοση του ασφαλιστικού συστήματος	137
7.3.2 Ασφάλιση και αποταμίευση	138
8. Επικαλυπτόμενες γενιές	143
8.1 Εισαγωγή	143
8.2 Οι βασικές υποθέσεις στην απλή ανταλλαγή	143
8.2.1 Το ατομικό άριστο	145
8.2.2 Το κοινωνικό άριστο	145
8.2.3 Συγκρίνοντας τις συνθήκες	148
8.3 Επικαλυπτόμενες γενιές και παραγωγή	149
8.3.1 Οι τεχνικοί περιορισμοί	150
8.3.2 Κατανάλωση ανά εργάτη	151
8.3.3 Κεφάλαιο και προϊόν ανά εργάτη	152
8.3.4 Το κοινωνικό άριστο	154
8.3.5 Το ατομικό άριστο	155
8.3.6 Δυναμική αποτελεσματικότητα	157

9. Φοροδιαφυγή.....	159
9.1 Εισαγωγή.....	159
9.2 Κενό ΦΠΑ.....	160
9.3 Φορολογικοί παράδεισοι	161
9.3.1 Η απόκρυψη περιουσιακών στοιχείων	162
9.4 Το βασικό υπόδειγμα της φοροδιαφυγής.....	165
9.4.1 Οι συνθήκες της πλήρους φορολογικής συμμόρφωσης	169
9.4.2 Η επίπτωση του φορολογικού συντελεστή	171
Παράρτημα δεύτερου μέρους	173
Κληρονομιά και φορολογία κεφαλαίου	173
Κληρονομιά	173
Φορολογία κεφαλαίου.....	176

ΜΕΡΟΣ ΙΙΙ
ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ
ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΟ ΧΡΕΟΣ

10. Δημοσιονομική πολιτική.....	181
10.1 Εισαγωγή.....	181
10.2 Το οικονομικό μέγεθος και οι λειτουργίες του κράτους.....	182
10.3 Ο κρατικός προϋπολογισμός	184
10.3.1 Γενική Κυβέρνηση και ενοποίηση	186
10.3.2 Δημοσιονομικό αποτέλεσμα	188
10.3.3 Ταμειακή και δεδουλευμένη βάση	189
10.3.4 Δημοσιονομικές και μακροοικονομικές ταυτότητες.....	190
10.4 Η δημοσιονομική πολιτική στο βασικό μακροοικονομικό υπόδειγμα	192
10.4.1 Η αγορά αγαθών.....	192
10.4.2 Η αγορά χρήματος	194
10.4.3 Ο εξωτερικός τομέας.....	194
10.4.4 Εισόδημα ισορροπίας	195
10.4.5 Δημοσιονομικοί πολλαπλασιαστές.....	196
11. Δημόσιο χρέος.....	199
11.1 Εισαγωγή.....	199
11.2 Η δυναμική φύση του χρέους	200
11.2.1 Ρικαρδιανή ισοδυναμία	201
11.2.2 Μέτρηση του δημόσιου χρέους	203

11.2.3 Ο λόγος χρέους προς ΑΕΠ	204
11.3 Βιωσιμότητα χρέους	205
11.3.1 Οι εξωγενείς μεταβλητές	205
11.3.2 Η δημοσιονομική πολιτική	207
11.4 Υπερχρέωση και χρεοκοπία	210
11.4.1 Το υπόδειγμα της υπερχρέωσης	212
11.4.2 Αβεβαιότητα	213
11.4.3 Οι επιπτώσεις στην επένδυση	215
12. Χρεοκοπίες και δημόσια οικονομικά του ελληνικού κράτους	219
12.1 Εισαγωγή.	219
12.2 Οι ελληνικές χρεοκοπίες	220
12.2.1 Τα δάνεια της ανεξαρτησίας και η πτώχευση του 1827.	220
12.2.2 Το δάνειο του Όθωνα και η χρεοκοπία του 1843	220
12.2.3 Η χρεοκοπία του 1893 και ο Διεθνής Οικονομικός Έλεγχος	221
12.2.4 Η χρεοκοπία του 1932 και η εγκατάλειψη του κανόνα του χρυσού.	222
12.2.5 Η κρίση του 2010 και τα μνημόνια.	223
12.3 Δημοσιονομικά μεγέθη Ελλάδας και Ευρωζώνης 1995-2022	224
12.3.1 Δημοσιονομικό αποτέλεσμα, χρέος και πληρωμές τόκων.	225
12.3.2 Πρωτογενές αποτέλεσμα	227
12.3.3 Έσοδα και δαπάνες	229
12.3.4 Διαπιστώσεις και συμπεράσματα	231

ΜΕΡΟΣ ΙV

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

13. Οικονομική ανισότητα.	235
13.1 Εισαγωγή.	235
13.2 Μέτρηση της ανισότητας	236
13.2.1 Ένα απλό παράδειγμα	236
13.2.2 Η καμπύλη Lorenz	237
13.2.3 Ο συντελεστής Gini	239
13.2.4 Η κατανομή Pareto	241
13.3 Ερμηνείες της ανισότητας	244
13.3.1 Ανισότητα και μεγέθυνση: Η καμπύλη Kuznets	244
13.3.2 Μισθολογική ανισότητα: Εκπαίδευση και τεχνολογία	246
13.3.3 Ανισότητα και κεφάλαιο	249

13.3.4	Εισόδημα από εργασία	251
13.3.5	Εισόδημα από κεφάλαιο	252
13.3.6	Η θεμελιώδης ανισότητα $r > g$	254
14.	Δημόσια Επιλογή.	255
14.1	Εισαγωγή.	255
14.2	Η λήψη συλλογικών αποφάσεων	256
14.2.1	Εξωτερικό κόστος.	256
14.2.2	Κόστος λήψης απόφασης.	257
14.2.3	Συνολικό κόστος αλληλεξάρτησης.	258
14.2.4	Αρχή της πλειοψηφίας.	259
14.3	Το θεώρημα του διάμεσου ψηφοφόρου.	261
14.3.1	Προϋποθέσεις αποτελέσματος.	262
14.3.2	Ο διάμεσος ψηφοφόρος κερδίζει πάντα	265
14.3.3	Γενική διατύπωση.	266
14.3.4	Πολιτικό κέντρο	267
15.	Δημοκρατία, φορολογία και ανισότητα	269
15.1	Εισαγωγή.	269
15.2	Φορολογία και ανισότητα.	270
15.2.1	Στρέβλωση.	272
15.2.2	Η φορολογία του διάμεσου ψηφοφόρου	273
15.2.3	Οικονομική ανισότητα	274
15.2.4	Εισοδηματικά και πληθυσμιακά μερίδια	275
15.3	Κινητικότητα κεφαλαίου	276
15.4	Η δημοκρατία ως συμβιβασμός	279
15.4.1	Το κόστος της επανάστασης.	280
15.4.2	Το κόστος της καταστολής.	282
15.4.3	Ανισότητα και δημοκρατία	284
16.	Εκλεγμένη κυβέρνηση και γραφειοκρατία.	287
16.1	Εισαγωγή.	287
16.2	Πολιτικός οικονομικός κύκλος	287
16.2.1	Η συνάρτηση απώλειας του διάμεσου ψηφοφόρου	288
16.2.2	Οι οικονομικοί περιορισμοί	289
16.2.3	Μεγιστοποίηση των ψήφων.	290
16.3	Γραφειοκρατία.	293
16.3.1	Προϋπολογισμός και κόστος	293
16.3.2	Τα κίνητρα της γραφειοκρατίας	296

17. Παίγνια, συγκρούσεις και συμβιβασμοί	299
17.1 Εισαγωγή.	299
17.2 Το παράδοξο της σύγκρουσης.	300
17.2.1 Αδιαιρετότητα του ζητήματος υπό διευθέτηση	302
17.2.2 Ασύμμετρη πληροφόρηση	303
17.2.3 Προληπτική σύγκρουση	303
17.2.4 Στατικότητα και αποτρεπτική σύγκρουση	304
17.3 Το υπόδειγμα της σύγκρουσης και του συμβιβασμού	306
17.3.1 Ενδογενές κόστος	306
17.3.2 Ενδογενής πιθανότητα επικράτησης.	306
17.3.3 Καμπύλες αντίδρασης.	307
17.3.4 Συνθήκες σύγκρουσης και συμβιβασμού	311
Παράρτημα τέταρτου μέρους	315
Παράδειγμα υπολογισμού συντελεστή Gini	315
Το εισόδημα του διάμεσου ψηφοφόρου	317
Κόστος καταστολής και ανισότητα	318
Διαπραγμάτευση Nash.	320
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	323